

IM.STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 24 kwietnia 2020 r.

Stanowisko Zespołu Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego w sprawie rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r. (sygn. U 2/20)

Trybunał Konstytucyjny, rozpoznając 20 kwietnia 2020 r. wniosek Prezesa Rady Ministrów dotyczący uchwały z 23 stycznia 2020 r. połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego (sygn. BSA – I – 4110 – 1/2020), wydał rozstrzygnięcie, w którym stwierdził, że zaskarżona Uchwała jest niezgodna z przepisami Konstytucji, Traktatu o Unii Europejskiej oraz Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W komunikacie po rozprawie Trybunał Konstytucyjny przedstawił zarys argumentacji przemawiającej za stwierdzeniem niekonstytucyjności Uchwały połączonych Izb SN¹.

Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego informuje, że pogląd prawny przedstawiony przez Trybunał Konstytucyjny we wspomnianym rozstrzygnięciu, jest błędny z punktu widzenia przepisów i norm Konstytucji, a także dorobku orzeczniczego Trybunału Konstytucyjnego zgromadzonego do 2015 r.

Sprawa, o której mowa, powinna zostać umorzona, na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, z powodu niedopuszczalności wydania orzeczenia. Trybunał Konstytucyjny nie ma bowiem uprawnień do kontroli konstytucyjności uchwał Sądu Najwyższego, ani innych aktów stosowania prawa wydawanych przez Sąd Najwyższy, sądy powszechne, administracyjne, czy wojskowe.

Przyjęty w wyroku sposób interpretacji przepisów Konstytucji dotyczących kompetencji (zakresu kognicji) Trybunału Konstytucyjnego oraz przepisów stanowiących w tej sprawie tzw. wzorce kontroli, wprost pomija zarówno przepisy Konstytucji, jak i wszelkie dopuszczalne w teorii prawa metody wykładni przepisów. Wskazuje także na oczywistą nieznamość roli organów wymiaru sprawiedliwości i praktyki ich funkcjonowania, będących konsekwencją ich usytuowania w systemie organów państwa. W sytuacji, gdy Trybunał Konstytucyjny opiera swoje rozstrzygnięcie na – oczywiście błędnej, ale użytecznej politycznie – tezie, że uchwała Sądu Najwyższego stanowi akt prawa wewnętrznego, głębsza analiza merytoryczna treści tego rozstrzygnięcia staje się niemożliwa.

Z ubolewaniem obserwujemy kolejne orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, których jakość stanowi obrazę dla polskiego konstytucjonalizmu.

¹ W dniu sporządzania niniejszego stanowiska uzasadnienie wyroku w sprawie U 2/20 nie było dostępne. Stanowisko zostało zatem oparte na tezach Komunikatu TK po rozprawie zamieszczonego na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Trybunału Konstytucyjnego (www.trybunal.gov.pl).

Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego:

dr hab. Piotr Bogdanowicz, Katedra Prawa Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

Łukasz Bojarski, prezes zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRiS, były członek Krajowej Rady Sądownictwa

Jacek Czaja, prezes Towarzystwa Prawniczego w Lublinie, były wiceminister sprawiedliwości

dr hab. Monika Florczak-Wątor, profesor w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego

Jarosław Gwizdak, prawnik, działacz społeczny, członek Zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRiS

dr Wojciech Jasiński, adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego Uniwersytetu Wrocławskiego

dr Piotr Kładoczny, Katedra Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego, sekretarz zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

Magdalena Mierzewska-Krzyżanowska, radca prawny, pracowała jako prawnik w Kancelarii Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, a także w latach 1993 – 1998 jako prawnik w Sekretariacie Europejskiej Komisji Praw Człowieka

dr hab. Marcin Matczak, profesor w Katedrze Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, partner w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka sp. k.

dr hab. Tomasz Pietrzykowski, profesor w Katedrze Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Śląskiego

dr Anna Śledzińska-Simon, adiunkt w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Wrocławskiego

dr Tomasz Zalański, członek zarządu Stowarzyszenia im. prof. Zbigniewa Hołdy, Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka sp.k.

prof. dr hab. Fryderyk Zoll, Katedra Prawa Cywilnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, profesor Uniwersytetu w Osnabrück

Zespół Ekspertów Prawnych działający przy Fundacji im. Stefana Batorego zajmuje się oceną przygotowywanych przez rząd i parlament zmian prawnych dotyczących ustroju państwa oraz miejsca instytucji publicznych i obywatelskich w systemie prawa. Członkowie Zespołu prowadzą monitoring projektów aktów prawnych, analizując je przede wszystkim pod kątem zgodności wprowadzanych rozwiązań z Konstytucją RP, normami międzynarodowymi i demokratycznymi standardami państwa prawa. Oceniają też stopień ingerencji przepisów w prawa człowieka i obywatela oraz kierunek zmian ustrojowych, jaki wytycza stanowione prawo.